

РЕЦЕНЗИЯ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Рецензията е изготвена на основание заповед 928 от 13.10.2020 г. на ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за утвърждаване състав на научно жури

Рецензент: доц. д-р ик. Любомир Димитров Любенов, Русенски университет „Ангел Кънчев“, гр. Русе

Автор на дисертационния труд: Хазир Хафир Гаши

Тема на дисертационния труд: Предизвикателства пред банковия мениджмънт в условията на прилагане на новите базелски стандарти

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 233 страници текст. Той има въведение, три глави, заключение, литература. Дисертацията съдържа 13 таблици и 18 фигури. Списъкът на литературните източници се състои от 160 заглавия на латиница и кирилица. Правилното формулиране на научните реквизити на дисертацията и нейната структура способстват анализа на регулациите на банките и тяхното влияние върху дейността им с акцент върху Базелските стандарти.

Във въведението на труда правилно се обосновава изборът на темата от позицията на значимост, актуалност и перспективност на банките за функционирането на всяка икономика. Добре са формулирани обект и предмет на изследване, цел и изследователски задачи, основна хипотеза и три помощни хипотези. Дефинираните хипотези произтичат от целите и задачите и намират потвърждение в изложението. Научните реквизити са конкретни и ясни, което гарантира определено качество.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Безспорно избраната тема на дисертацията и резултатите от представения дисертационен труд обуславят добре аргументирана актуалност и значимост на Базелските стандарти върху управлението на банките в съвременния глобализиран, динамичен и конкурентен свят. Страните от Централна и Източна Европа, вкл. и Република Северна Македония са под въздействието на динамична и несигурна бизнес среда, поради което Базелските стандарти са фактор за осигуряване на конкурентоспособност на банковите им системи.

Положителните резултати от изследването обуславят принципното одобрение на труда като притежаващ необходимите качества на дисертация за получаване на образователна и научна степен „доктор“, както и пълно съответствие между тема и съдържание. Общото впечатление от дисертационния труд говори за яснота на постановките в границите на ясно формулираните предмет и обект, цел, задачи и хипотези в контекста на темата на дисертацията.

Дисертационният труд и направените изводи почиват на богата специализирана национална и чужда литература и фактическа информация – много добре обработена в качеството на илюстрация и обосновка на резултатите от изследването. Цялостната оценка на представения труд говори за добросъвестност и компетентност при ползването на информацията, професионален език и стил на формулиране на постановките, с разграничение на приноса на автора на изследването.

Представени са 7 публикации, които по обем и тематична насоченост отговарят на изискванията за получаване на образователна и научна степен „доктор“. Те са свързани отчасти с проблематиката на защитаваните хипотези, цели и задачи, и представляват успешен опит за изследователска дейност. Авторефератът е представен в установената форма и съдържание. Той отразява в обобщен вид основните резултати от изследването и дава

необходимата представа за теоретичните и приложни постижения на автора.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Детайлното запознаване с дисертацията позволява разкриването и формулирането на конкретни положителни резултати, най-важните от които са:

- Прилагането на Базелските стандарти в процеса на управление на банковите институции укрепва стабилността на банковата система и подобрява конкурентоспособността на местните банки на националните и международните пазари.

- Спазвайки предписанията и регулациите на Базелските стандарти, банките в Република Северна Македония разполагат с капитал за покриване на рискове - пазарен, валутен, лихвен, операционен, което подобрява оборота на капитала и платежоспособността.

- Адекватното управление на банковия риск, въз основа на Базелските принципи може да допринесе за повишаване на ефективността на банковото управление особено в малките и отворените икономики, където въздействията са големи и страните могат да се защитят само с правилно изградена и стабилна банкова и финансова система.

- Базелските стандарти позволяват реформи за регулиране на движението и оборота на капитала в икономиката на Република Северна Македония, които водят и до по-бързо присъединяване на страната към международните общности, което е от особено значение за балканските страни.

- Предложените идеи и резултати вече са намерили отзвук и признание в специализираната научна литература чрез публикациите на автора. Те са получили публичност, а отрицателни становища по тях не са известни.

- Справката с приносите, предложена от самия автор, е сравнително добре формулирана и отразява реалността на резултатите. Приемам формулираните приноси без първия, тъй като ролята на централната банка е общовалидна за всички страни, и не касае само Република Северна Македония.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Критичните бележки към дисертационния труд са във висока степен и въпроси към автора. Това е обусловено от постигнатите резултати, които със своите характеристики, конкретност и синтезираност провокират изводи, но и въпроси:

- Освен посочените съображения по първия принос, е налице и липсата на ясно формулирана теза във въведението на дисертацията, въпреки че тя е посочена в автореферата - I. Обща характеристика на дисертационния труд, т. 2. на стр. 6.

- Не съществува ли опасност (риск) от високите стойности на показателите в последната колона на табл. 3.5 (стр. 160)? Каква е позицията на авторът на дисертацията по този въпрос относно ликвидността на банките от Република Северна Македония?

- Представлява ли интерес за банките установяването на конкретния функционален характер и сила на връзката между Базелските стандарти, ликвидността и рентабилността с помощта на корелационен и регресионен анализ? Какъв ще е икономическия ефект от този анализ за банките от Република Северна Македония?

- Има ли възможност за по-широко приложение на Базелските стандарти в други сектори извън банковата система в Република Северна Македония и др. страни?

V. Обобщено заключение и становище

Посочените положителни резултати от дисертацията на Хазир Хафир Гаши на тема „Предизвикателства пред банковия мениджмънт в условията на прилагане на новите базелски стандарти“ дават достатъчно основание за обща положителна оценка на научния потенциал и възможности за изследователска дейност. Това ми позволява да гласувам положително за присъждане на Хазир Хафир Гаши на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“, докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

Дата: 02.11.2020 г.

Рецензент:
(доц. д-р ик. Л. Любенов)